

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بحران تعارض فرهنگی

سرشناسه	: اکبری، علی، ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: بحران تعارض فرهنگی / علی اکبری؛ ویراستار حکیمه زارع.
مشخصات نشر	: شیراز: گنج علم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۳ ص.: جدول.
شابک	: ۹۸۳۷۹-۹۱-۹۷۸-۶۰۰-۱۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۴۱ - ۱۴۳.
موضوع	: برخورد فرهنگ‌ها -- ایران
موضوع	: Culture conflict -- Iran
موضوع	: فرهنگ
موضوع	: Culture
موضوع	: دولت -- ایران -- تاریخ
موضوع	: -- Iran -- HistoryState, The
موضوع	: وفاق اجتماعی -- ایران
موضوع	: Consensus (Social sciences) -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۳ب۱۷الف/۱۱۲۱HM
رده بندی دیویی	: ۳۰۳/۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۷۸۰۴

بحران تعارض فرهنگی

علی اکبری

نام کتاب: بحران تعارض فرهنگی
ناشر: گنج علم
چاپ اول: بهار ۱۳۹۷
ویراستار: حکیمه زارع
صفحه آرا: گلنوش بروسان
طراح جلد: مریم مظفری
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۹-۹-۱
ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۳۷۹-۹-۱
قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

آدرس: شیراز- پارامونت، ابتدای خ قصردشت، کوچه ۱، پلاک ۱
انتشارات گنج علم

تلفن: ۰۷۱۳۲۳۰۴۰۱۷

آدرس سایت: www.gpub.ir

ایمیل: Ganjelpub@gmail.com

«کلیه ی حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به ناشر است.»

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا

فهرست فصول و مندرجات آنها

۱	مقدمه
	فصل اول
۷	پیدایش اندیشه اجتماعی
	فصل دوم
۲۱	فرهنگ و تعارضات فرهنگی
	فصل سوم
۵۷	فرهنگ و نسبت آن با سیاست و دولت
	فصل چهارم
۶۳	ریشه‌های پیدایش تعارض فرهنگی
	فصل پنجم
۷۹	نظریات جامعه‌شناسی در تعارضات فرهنگی
	فصل ششم
۱۰۳	زوایای تعارض فرهنگی
۱۲۳	سخن آخر
۱۴۱	فهرست منابع

مقدمه

دولت در علم سیاست به معنای اجتماعی از مردم است که در یک سرزمین مشخص زندگی می‌کنند و از حکومتی برخوردارند که به وضع و اجرای قوانین می‌پردازند و تحت سلطه حاکمیتی قرار دارند که آزادی و استقلال آن را ضمانت می‌کند. بسیاری از نویسندگان، دولت و حکومت را به یک معنا به کار می‌برند. گاهی نیز دولت به بخشی از حکومت اشاره دارد که شامل نهادهای مدنی و مذهبی نمی‌شود مثل کاربرد واژه دولت در اصطلاح سازمان‌های غیر دولتی، دولت‌ها یا مستقل‌اند یا وابسته.

در شکل اول دولت‌ها از قدرت سیاسی و حاکمیت کامل برخوردارند و در شکل دوم تابع و دست‌نشانده هستند. رایج‌ترین تعریف از دولت متعلق به ماکس وبر است. وی دولت را یک سازمان اجباری می‌داند که دارای دولتی مرکزی بوده و سعی در برقراری انحصار قدرت قانون‌گذاری برای خود در داخل قلمرو مشخص دارد.

مفهوم حکومت می‌تواند متمایز از مفهوم دولت باشد. حکومت گروه مشخصی از مردم، دیوانسالاران اداری است که وظیفه اداره کردن امورات دولت‌ها را که در یک محدوده زمانی خاص واقع می‌شوند بر عهده دارد.

یعنی حکومت‌ها می‌توانند شامل دولت‌های متعددی باشند که در پی هم می‌آیند. تغییر دولت‌ها در یک حکومت لزوماً منجر به تغییر حکومت نمی‌گردد به عبارتی دولت‌ها تابعی از حکومت‌اند. این حکومت‌ها هستند که ابزاری برای گردش و اداره دولت‌ها هستند.

تعیین سیاست‌ها و تنظیم خط‌مشی‌ها را حکومت انجام می‌دهد و دولت صرفاً مجری است و مقصود ما از مردم یا ملت در اینجا آحاد مردمی هستند که در قلمرو وسیع جغرافیایی زندگی می‌کنند و به کار مشغولند و علیرغم اینکه ممکن است از تبارها و نژادها و اقوام مختلف باشند اما هویت مشترک دارند و در کنار هم و با هم اند. مثل ایرانیان که از اقوام مختلف فارس، ترک، ترکمن، آذری، لر، بلوچ و... ترکیب یافته‌اند و به نام ملت ایرانند.

بنابراین مردم یا ملت مفهومی جدای از دولت یا حکومت پیدا می‌کند و گاه با عنایت به عملکرد دولت انسان‌هایی علیه دولت می‌شوند. یعنی میان دولت و مردم مرز و افتراق حاصل می‌شود.

مبحث دولت و مردم و روابط و مناسبات آن‌ها با یکدیگر از مباحثی است که معمولاً در حوزه‌هایی چون جامعه مدنی، حقوق ملت و حدود حکومت، حوزه‌های عمومی و خصوصی و بعضاً حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و... از دیر باز در سطوح جهانی و کم و بیش در ایران مطرح بوده است با این تفاوت که در هر دوره با شیوه‌های خاصی بدان پرداخته شده است و این نشان از اهمیت موضوع دارد.

در دولت شهرهای یونان و ایران باستان حدود و ثغور دولت‌ها و وظایف مردم بحثی دامن‌دار و پرحاشیه بوده است. شاید از اصلی‌ترین و ابتدایی‌ترین ریشه مناقشات، تعارضات در نحوه تنظیم مناسبات این مهم باشد. به ویژه امروزه که حوزه‌های روابط دولت و مردم بسیار متنوع و گسترده است.

رابطه دولت و مردم در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... قابل بررسی است ولی پژوهش در هر کدام از قلمروها تابعی از متغیر "اوضاع تاریخی-اجتماعی آن زمان خاص است" که کارکردهای خاص خود را داراست.

آنچه در این کتاب مورد مطالعه، بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد، بررسی رابطه دولت و مردم عمدتاً در ابعاد فرهنگی است که به نحو نظری بدان پرداخته شده است.

در ایران به طور ریشه‌دار و تاریخی نوعی از ناهمگرایی و عدم هم‌سوایی بین مردم و دولت همواره وجود داشته است و خاص یک دوره تاریخی ویژه نیست. اکنون نیز این موضوع کم و بیش استمرار دارد. امید می‌رفت که نوآوریهای علمی و فنی که شرایط زندگی بشر را دگرگون کرده‌است، این مناسبات را تسهیل و تلطیف نماید ولی چشم‌انداز، این چنین نشان نمی‌دهد و هر روزه بر پیچیدگی این روابط افزوده می‌شود و گاهی تا سرحد شورش‌ها و انقلاب‌های اجتماعی توسعه می‌یابد.

اینگونه دریافت می‌شود که گویی این دو مقوله از جهات ماهوی و هویتی با هم اختلاف تام دارند. وجود تعارض سنتی مردم و دولت در ایران به ویژه در دو سده اخیر پدیده اجتماعی مشهودی است که اثبات آن نیاز به ارائه مستندات چندانی ندارد.

این ناهمگرایی باعث شده است که نوعی دوگانگی در پیدایش فرهنگ به وجود آید که در اینجا به عنوان فرهنگ رسمی (مسلط) و فرهنگ غیر رسمی (مردمی) از آن یاد شده است و در قالب مبانی نظری و چارچوب مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناختی مورد پژوهش و تحلیل قرار می‌گیرد.

در ادامه بحث به ابعاد و پیامدهای تعارض فرهنگی میان دولت و مردم توجه ویژه شده و این ناهم‌سوایی در ارزش‌ها، نگرش‌ها، اعتماد به دولت و